OKRESNÝ ÚRAD DETVA
odbor krízového riadenia
J. G. Tajovského 1462/9, 962 12 Detva

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

v súlade s § 14 ods. 1 písm. r) a § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

Detva 2026

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

Okresný úrad Detva v súlade s § 14 ods. 1 písm. r) a § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje informácie o zdrojoch ohrozenia, rozsahu ohrozenia, následkoch na postihnutom území, o spôsobe varovania obyvateľstva a záchranných prácach, úlohách a opatreniach a podrobnostiach o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany v rámci územného obvodu Okresného úradu Detva.

1. Informácie o zdrojoch ohrozenia

1.1. Objekty nakladajúce s nebezpečnými látkami (ďalej len „NL“)

Vzhľadom na hospodársku charakteristiku okresu Detva sú z hľadiska skladovaného množstva, ktoré môže spôsobiť potenciálne ohrozenie obyvateľstva pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom NL, najrozšírenejšie sú tieto nebezpečné látky: amoniak (NH3) a pohonné hmoty (automobilový benzín a nafta).

Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia nebezpečných látok
Stacionárne zdroje nebezpečných látok v okrese Detva:

Tabuľka č. 1

Druh rizika	Ohrozovateľ	Rozsah ohrozenia	Predpokladaný počet ohrozených osôb
Benzín a nafta	Slovnaft BA a. s. Terminál Stožok, Produktovod PS-25	223 m	400 osôb
	Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava		
Amoniak	Zimný štadión v Detve	104 m	11 zamestnancov + 1400 osôb v prípade športových a kultúrnych podujatí
Amoniak	Koliba, a. s. Krivec I. Hriňová	120 m	20 zamestnancov

1.2. Povodne

Vychádzajúc z analýzy územia okresu Detva z hľadiska možného vzniku mimoriadnych udalostí predstavujú povodne významné riziko ohrozenia obyvateľstva a majetku.

Nebezpečenstvo povodne hrozí pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrží mračien, pri topení snehu a ľadu v miestnych vodných tokoch a potokoch:
rieka Slatina, Detviansky potok, Bystrý potok, Hradná, Dúbravský potok, Želobudský potok, Slanec, Tisovník, Starohutniansky potok, Krivánsky potok, Bzovský potok, ale aj iné miestne jarky a prítoky.

1.3. Svahové deformácie

Z hľadiska plošného zosuvu pôdy sú najčastejšie postihované pod dolované územia nachádzajúce sa v katastri obce V. H. Kalinka v miestnej časti Bánisko a v katastri mesta Hriňová, v lokalite Bystrô, kde boli v minulosti bane.

1.4. Preprava nebezpečných látok

Preprava nebezpečných látok sa realizuje po cestných komunikáciách a po železnici.

Hlavné trasy prepravy nebezpečných látok po cestných komunikáciách v okrese Detva sú:

- I/16 (E 571) úsek Detva – Kriváň – Podkriváň,
- II/526 úsek Kriváň – Hriňová – Detvianska Huta – Látky – hranica okresu,
- R2 úsek Vígľaš Pstruša – Kriváň – Podkriváň.

Najčastejšie prepravované nebezpečné látky: etylén, chlór, kyselina sírová, amoniak, toluéndiizokyanát, pohonné hmoty.

Hlavné trasy prepravy nebezpečných látok po železnici v okrese Detva sú:
po železničnej trati č. 160 Zvolen – Detva – Kriváň – Lučenec – Košice sa uskutočňuje preprava nebezpečných látok v cisternách v obidvoch smeroch.
Po tejto trati sa prepravuje aj jadrové palivo a jadrový odpad, pri dodržiavaní mimoriadnych opatrení.

1.5. Vietor (víchrice)

Veterné smršte a silné vetry postihujú predovšetkým horské oblasti v okolí obcí Látky, Detvianska Huta. Veterné smršte sa však môžu vyskytnúť, v závislosti od počasia, v ktorejkoľvek lokalite okresu Detva

1.6. Snehové kalamity

Vývoj počasia, hlavne v zimnom období vytváraný nadmerným intenzívnym snežením spojený so silným vetrom môže spôsobovať na území okresu Detva snehové kalamity, ktoré majú za následok neprejazdnosť ciest predovšetkým II. a III. triedy. Takáto mimoriadna udalosť spôsobuje problémy s dopravou a hlavne so zásobovaním obcí, prípadne poskytovaním neodkladnej zdravotníckej pomoci. Kalamitné oblasti, vychádzajúc z minulých rokov, kedy snehová kalamita vážne postihla okres Detva, predstavujú obce Látky a Detvianska Huta.

1.7. Oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby

Vodná stavba kategórie „I“ Hriňová:
Pri náhlom rozrušení hrádze vodnej stavby „Hriňová sú ohrozené mestá a obce alebo ich časti: Hriňová, Korytárky, Kriváň, Detva, Stožok, Vígľaš.

Vodná nádrž „Skalisko“:
Pri okamžitom prerušení telesa hrádze, by vznikla prielomová vlna, ktorej výška v úseku do 500 m od telesa hrádze by dosiahla výšku asi 1,5 m a postupne by sa znižovala.

2. Informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území

2.1. Objekty nakladajúce s nebezpečnými látkami

Informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti, t.j. o veľkosti oblasti ohrozenia, ktorú vyhodnocuje a určuje prevádzkovateľ okolo objektu nakladajúceho s chemickou nebezpečnou látkou v súlade s vyhláškou MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok, sú špecifikované v tabuľke č. 1.

V prípade vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky vo vyššie uvedených oblastiach ohrozenia môže dôjsť u nechránených osôb (bez použitia ochranných prostriedkov) k poškodeniu zdravia.

2.2. Povodne

Oblasť ohrozenia povodňami je stanovená pre vybrané vodné toky formou zátopového územia vyhodnoteného správcom vodného toku na 50 - ročnú príp. 100 - ročnú vodu. Vznik mimoriadnej udalosti v dôsledku povodní predstavuje v závislosti od rozsahu povodne predovšetkým riziko veľkých majetkových škôd a v prípade nerešpektovania pokynov orgánov štátnej správy ochrany pred povodňami aj riziko ohrozenia zdravia a života.

2.3. Preprava nebezpečných látok

Vzhľadom k skutočnosti, že po cestných komunikáciách a železnici sa prepravujú rôzne nebezpečné látky v rozličných množstvách, nie je možné pri preprave nebezpečných látok jednoznačne vopred vymedziť oblasť ohrozenia ako v prípade stacionárnych objektov nakladajúcich s nebezpečnými látkami. V prípade mimoriadnej udalosti počas prepravy nebezpečnej látky sa oblasť ohrozenia určuje operatívne podľa skutočnej situácie v závislosti od množstva a druhu uniknutej nebezpečnej látky, meteorologickej situácie, doby úniku a výsledkov monitorovania.

Vychádzajúc z § 7 ods. 2 písm. b) vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z. z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov, ak pri preprave nebezpečných látok nie je známy druh nebezpečnej látky na účely okamžitého zásahu sa za bezpečný priestor, v ktorom sa výskyt nebezpečnej látky nepredpokladá, považuje priestor vzdialený najmenej 100 metrov od miesta výskytu nebezpečnej látky.

3. Nebezpečné vlastnosti a označenie látok, ktoré môžu spôsobiť mimoriadnu udalosť

AMONIAK

- sumárny vzorec **NH3**
- UN kód (identifikačné číslo látky) 1005
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia) 268

Základná charakteristika

Pri bežnom tlaku a teplote je amoniak toxický, bezfarebný plyn (teplota varu za normálnych podmienok je -33,5°C) s charakteristickým prenikavým, ostrým, silne dráždivým zápachom.

Amoniak je zásaditá žieravina, v kvapalnej forme pôsobí leptavo. Vďaka svojej hustote 0,771 kg.m-3 je zhruba o polovicu ľahší ako vzduch. Skladuje sa skvapalnený pod tlakom. Je veľmi dobre rozpustný vo vode, s kyselinami reaguje za vzniku amónnych solí. Má silné korozívne účinky voči kovom, hlavne voči zliatinám medi.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Vo všeobecnosti možno amoniak charakterizovať ako látku toxickú, ktorá však vďaka svojmu prenikavému zápachu, upozorňujúcemu včas na svoju prítomnosť, väčšinou nepredstavuje výrazné riziko pre človeka.

Krátkodobá expozícia amoniaku môže dráždiť aj popáliť kožu a oči s rizikom trvalých následkov. Môže spôsobiť podráždenie nosnej sliznice, úst, hltana, spôsobuje kašeľ a dýchacie problémy. Expozícia s vyššími koncentráciami amoniaku môže spôsobiť aj zavodnenie pľúc (edém) a vážne dýchacie problémy. Pri koncentrácii vyššej než 0,5 % obj. (asi 3,5 g.m-3) je i krátkodobá expozícia smrteľná. Pri styku so skvapalneným amoniakom vznikajú ťažké omrzliny. Koncentrácia 0,25% obj. pár vo vzduchu je nebezpečná pri vdychovaní po dobu 30 min.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Vo vzťahu k životnému prostrediu ide o látku nebezpečnú. Amoniak je veľmi toxický pre vodné organizmy (predovšetkým ryby), pričom zohráva významnú rolu jeho veľmi dobrá rozpustnosť vo vode. Môže meniť pH - hodnotu ekologických systémov, spôsobuje okysľovanie pôd a podporuje eutrofizáciu vôd (premnoženie rias a siníc).

CHLÓR

- sumárny vzorec **Cl2**
- UN kód (identifikačné číslo látky) 1017
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva) 268

Základná charakteristika

Je to žltozelený, nehorľavý plyn štipľavého zápachu, 2,5-krát ťažší ako vzduch, jedovatý a žieravý. Pri styku s vlhkým vzduchom tvorí hmly (reaguje s vodnou parou). V kvapalnom skupenstve má oranžovožltú farbu. Zlučuje sa s takmer všetkými prvkami, prudko reaguje s organickými látkami.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Chlór je nebezpečná, jedovatá látka s vysokými dráždivými a dusivými účinkami. Pri vdychovaní dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku. Nadýchanie plynu spôsobuje ťažké podráždenie dýchacích ciest a pľúc, bolesti v hrdle, kašeľ, dýchavičnosť, dusenie, nutkanie na zvracanie, opuch hrtana a pľúc, bolesť hrudníka a pľúcny edém, ktorý sa môže prejaviť s oneskorením dvoch dní. Kontakt s kvapalinou spôsobuje začervenanie kože (tvorba pľuzgierov, popáleniny), pri dlhodobej práci môže dochádzať k uhrovitosti (chlórové akné). Krátkodobý účinok: koncentrácia 0,1 % počas 10 minút pôsobí smrteľne.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Jedovatá látka, nebezpečná pre životné prostredie. Chlór je veľmi jedovatý pre vodné organizmy. Pri väčších únikoch látky je, vzhľadom na jeho hustotu, potrebné zabrániť natečeniu média do kanalizácie, vodných tokov a vodných nádrží.

KYSELINA CHLOROVODÍKOVÁ

- sumárny vzorec **HCl**
- UN kód (identifikačné číslo látky) 1789
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva) 80

Základná charakteristika

Chlorovodík je bezfarebný plyn s bodom varu -85,1 °C. Po rozpustení vo vode reaguje silne kyslo a je označovaný ako kyselina chlorovodíková, technický názov kyselina soľná. Je dymivá, odparuje sa z nej plynný chlorovodík. Je to číra bezfarebná až svetložltá kvapalina s ostrým štipľavým zápachom. Kvapalina sa ľahko odparuje a tvorí silne leptavú zmes, ktorá je ťažšia ako vzduch. Látka reaguje s mnohými kovmi za tvorby ľahko zápalného vodíka. Pri kontakte s hydroxidmi môže nastať prudká reakcia.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Veľmi nebezpečná látka, jej pary spôsobujú ťažké a bolestivé poleptanie kože, veľmi vážne popáleniny očí, dýchacích ciest a pľúc až edém hlasiviek a pľúcny edém. Pľúcny edém môže vzniknúť s oneskorením až dva dni. Po vdýchnutí pár je preto vždy nutné lekárske vyšetrenie. Kontakt s kvapalinou spôsobuje silné poleptanie zasiahnutých častí tela. Silné dráždenie ku kašľu, mohutné slzenie, pichľavé bolesti na koži. Pri požití dochádza k poleptaniu zažívacieho traktu. Aj malé množstvo vyvoláva pálčivú bolesť, zovretie hrdla, zvracanie a šokový stav. Väčšie dávky spôsobujú rozsiahlu deštrukciu, perforáciu žalúdka a smrť. Koncentrácia 0,15 % pôsobí po niekoľkých minútach smrteľne.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Pri úniku tejto žieravej kvapaliny môže dôjsť k uvoľneniu silno leptavej hmly, ťažšej než vzduch. Výrazne znižuje pH (zvyšuje kyslosť) prírodných systémov, do ktorých prenikne. Je veľmi nebezpečná pre ryby a vodné organizmy.

KYSELINA FLUOROVODÍKOVÁ

- sumárny vzorec **HF**
- UN kód (identifikačné číslo látky) 1790
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia) 886

Základná charakteristika

Je bezfarebná kvapalina, na vzduchu uvoľňujúca veľmi ostro páchnuce bezfarebné plyny, ktoré pri vdychovaní pôsobia veľmi jedovato a dráždivo. Bod varu pri 105°C. Pri styku s kovmi uvoľňuje vodík a tak môže vzniknúť výbušná zmes. Oblasti priemyslu je HF široko využiteľná hlavne pri technických operáciách ako je leptanie, leštenie. Je teda využívaná v rôznych priemyselných odvetviach, ako sklársky priemysel, výroba kryštálu, keramiky, používa sa v elektrotechnickom priemysle, v metalurgii, tiež v chemickej časti ťažobného priemyslu včítane zaobchádzania s uránom a pri výrobe organických zlúčenín fluóru.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Plyn aj vodné roztoky spôsobujú veľmi špatne sa hojace poleptaní očí a kože. Vdychovanie plynu dráždi a silne poškodzuje dýchací cesty a pľúca až ku vzniku pľúcneho edému. Pozor, pľúcny edém sa môže prejaviť i s omeškaním až do dvoch dní. Kyselina fluorovodíková je nebezpečná v každej koncentrácii. Jej pôsobenie (účinok) je naraz dráždivé (korozívne) aj jedovaté (toxické). Jej účinok môže byť okamžitý alebo aj oneskorený, s bolesťou alebo aj bez nej, podľa koncentrácie použitého produktu. Po nadýchaní plynu je preto v každom prípade lekárske vyšetrenie nutné. Pozor, pri začiatku vnímania prítomnosti látky čuchom mohlo by v skutočnosti už dôjsť k poškodeniu zdravia! Príznaky: Pálenie očí, slizníc nosných a hltanových. Neobyčajne silná bolestivosť zasiahnutých časti tela. Kašeľ, dusnosť.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Vo vzťahu k životnému prostrediu ide o látku nebezpečnú. Výrazne znižuje pH (zvyšuje kyslosť) prírodných systémov, do ktorých prenikne. Je veľmi nebezpečná pre ryby a vodné organizmy.

KYSELINA SÍROVÁ

- sumárny vzorec **H2SO4**
- UN kód (identifikačné číslo látky) 1830
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva) 80

Základná charakteristika

Čistá kyselina sírová je bezfarebná olejová kvapalina s hustotou 1,836 g/cm3 a teplotou topenia 10,36°C. Už aj malými množstvami vody sa teplota topenia znižuje (pri 96% kyseline sírovej je to len 3°C) Je hustá, olejovitá, bezfarebná kvapalina. Vo vode sa rozpúšťa za veľkého vývinu tepla až explozívneho charakteru. Bod varu je pri 338°C.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Kyselina sírová je žieravina, látka zdraviu škodlivá, ktorá spôsobuje ťažké popáleniny. Nebezpečná! Žieravina! Jed! Spôsobuje popáleniny a poškodzuje všetky tkanivá na ľudskom tele. Vdychovaná môže byť zdraviu nebezpečná. Môže byť smrteľná po požití. Škodlivá pri vdychovaní. Technickým opatrením musí byť vylúčený priamy styk pracovníkov s kyselinou. Pri práci a manipulácii s kyselinou je nutné presne dodržiavať predpisy týkajúce sa bezpečnosti práce a ochrany zdravia. Pracovníci musia byť vybavení ochrannými štítmi, alebo okuliarmi, gumovými rukavicami, prípadne pogumovanou zásterou. V prípadoch úrazu treba **okamžite navštíviť lekára.**

Dopady z hľadiska životného prostredia

Pri vniknutí väčšieho množstva do vody je charakteristický vznik peny na povrchu vody a vznik bieleho zákalu. Výrazne znižuje pH (zvyšuje kyslosť) prírodných systémov, do ktorých prenikne. Je veľmi nebezpečná pre ryby a vodné organizmy.

TOLUÉN DIIZOKIANÁT – LUPRANAT T- 80A / ONGRONAT T80

- sumárny vzorec zmes
- UN kód (identifikačné číslo látky) 2078
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva) 61

Základná charakteristika

TDI je bezfarebný až nažltkastá kvapalina, vysoko toxická, dráždivá a veľmi reaktívna nebezpečná látka štipľavého zápachu. Horľavina, bod vzplanutia 132°C, bod samovznietenia 620°C. Je to zmes dvoch organických látok Toluen-2,4-diizokyanát a Toluen-2,6-diizokyanát v pomere 80% a 20%. Používa sa pri výrobe polyuretánovej PUR peny a iných umelých hmôt.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Veľmi nebezpečný pri vdychovaní. Pôsobí dráždivo na oči, dýchací systém a pokožku. Vdychovaním a kontaktom s pokožkou môže vyvolať precitlivenosť. Mimoriadne vysoké riziko pri vdýchnutí. Používať schválenú ochrannú masku buď s prívodom vzduchu, alebo s filtráciou vzduchu.
Pri kontakte s pokožkou: Ak došlo ku kontaktu s pokožkou, okamžite umývajte s použitím veľkého množstva vody a mydla.
Pri kontakte s očami: Ak došlo ku kontaktu s očami, okamžite vyplachujte s veľkým množstvom vody a vyhľadajte lekárske ošetrenie.
Pri požití: Okamžite treba vypláchnuť ústa a potom vypiť veľké množstvo vody, nevyvolávajte zvracanie, vyhľadajte lekárske ošetrenie.
Upozornenie pre lekára: Riziko: Symptómy sa môžu objaviť neskoršie. Ošetrenie: Ošetrujte podľa symptómov (dekontaminácia, životne dôležité funkcie), nie je známa žiadna špeciálna protilátka, aplikujte dávkový aerosól kortikosteroidu, aby sa predišlo pľúcnemu edému (napr. dexametazon).

Dopady z hľadiska životného prostredia

Produkt je nestabilný vo vode. Eliminačné údaje sa vzťahujú aj na produkty hydrolýzy. Skúsenosti z praxe preukazujú, že tento produkt má byť inertný (nečinný) a nedegradovateľný (neschopný rozpadu). Tento materiál môže byť škodlivý vodným druhom. Môže spôsobiť dlhodobé nepriaznivé účinky vo vodnom prostredí. Obmedzené informácie o karcinogénnych účinkoch.

AUTOMOBILOVÝ BENZÍN

- UN kód (identifikačné číslo látky) 1203
- Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia) 33

Základná charakteristika

Bezfarebná až bledožltá prchavá a mimoriadne horľavá kvapalina s typickým benzínovým zápachom. Pary benzínu so vzduchom tvoria výbušnú zmes.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Benzín je škodlivý pri vdýchnutí, pri kontakte s pokožkou a po požití. Príznaky a symptómy: podráždenie kože (pocit pálenia, sčervenenia, opuch, odmastenie pokožky sprevádzané dermatologickými zmenami), podráždenie očí (sčervenanie a pocit rezania), podráždenie dýchacích orgánov (kašeľ, sípavé dýchanie, ťažkosti pri dýchaní, krátky dych), zvýšená teplota. Dýchacie problémy môžu pretrvávať niekoľko hodín po expozícii. Má narkotické účinky, vdychovanie vysokých koncentrácií výparov môže pôsobiť na centrálnu nervovú sústavu a prejaviť sa stratou orientácie, bolesťou hlavy, nevoľnosťou. Dlhodobé vdychovanie môže spôsobiť bezvedomie a smrť. Dopady na krvotvorbu: anémia, znížená imunita. Dopady na periférnu nervovú sústavu: nestála chôdza, slabosť svalov. Dopady na sluchové orgány: dočasne slabší sluch, hučanie v ušiach.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Benzín je toxický pre vodné organizmy. Vo vode slabo rozpustný, môže spôsobiť dlhodobé nepriaznivé účinky vo vodnom prostredí.

4. Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach

4.1. Varovanie obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

a) **„VŠEOBECNÉ OHROZENIE“, t.j. dvojminútovým kolísavým tónom sirén** pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.
b) **„OHROZENIE VODOU“ t.j. šesťminútovým stálym tónom sirén** pri ohrození ničivými účinkami vody.

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom „**KONIEC OHROZENIA“, t.j. dvojminútovým stálym tónom sirén** bez opakovania.

Varovné signály a signál koniec ohrozenia sa následne dopĺňajú **hovorenou informáciou** prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov, ktorá by mala obsahovať predovšetkým informácie o čase vzniku a druhu mimoriadnej udalosti, o predpokladanom rozsahu ohrozenia a pokyny pre obyvateľstvo.

V súlade s § 16 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov **hlásnu službu** (varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb činných pri riešení mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození) pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré bezprostredne ohrozujú, **zabezpečujú právnické osoby a fyzické osoby podnikatelia**, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť, život, zdravie alebo majetok (napr. prevádzkovatelia objektov nakladajúcich s nebezpečnými látkami).

Pre zabezpečenie varovania obyvateľstva, vlastných zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti sú títo prevádzkovatelia povinní na území ohrozenom nebezpečnou látkou budovať samostatný systém varovania obyvateľstva a vyrozumenia osôb tzv. **autonómny systém** (ďalej len „AUS“).

V súlade s § 15 ods. 2 a 3 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami varovanie obyvateľstva pred nebezpečenstvom v mieste vzniku alebo možného vzniku povodne, v mieste nebezpečenstva povodne a v miestach nižšie ležiacich na vodnom toku sa zabezpečuje prostredníctvom **hlásnej povodňovej služby**. Túto službu zabezpečuje ministerstvo vnútra, okresné úrady v sídle kraja, okresné úrady, obce, iné právnické osoby a fyzické osoby prostredníctvom varovacej siete civilnej ochrany a AUS, ktoré ju doplňujú.

V prípade iných mimoriadnych udalostí, ktoré môžu vzniknúť na území územného obvodu Detva, sa varovanie obyvateľstva zabezpečuje varovacou sieťou civilnej ochrany prostredníctvom Okresného úradu Detva a obcí nachádzajúcich sa v územnom obvode Detva.

4.2.1. Záchranné práce

V zmysle vyhlášky MV SR č. 523/2006 Z. z o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany sa v súvislosti so vznikom možnej mimoriadnej udalosti vykonávajú záchranné práce ako činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku ako aj na odsun z ohrozených alebo postihnutých priestorov.

Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenia šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti. Záchranné práce sa vykonávajú zložkami integrovaného záchranného systému, útvarmi policajného zboru a osobami povolanými na osobné úkony.

Pre prípad vzniku **akejkoľvek mimoriadnej udalosti** sa vykonávajú najmä tieto činnosti:

- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- vykonávanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území s cieľom vyhľadať postihnuté osoby a vyznačiť životu nebezpečné úseky,
- vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, z horiacich budov a pod.,
- zabezpečenie prívodu vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch,
- poskytovanie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotníckej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení (vykonávajú príslušníci hasičského záchranného zboru a rýchlej lekárskej pomoci),
- lokalizácia a likvidácia požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- vykonávanie hygienickej očisty postihnutých osôb,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území s dôrazom na zamedzenie vstupu osôb a techniky do ohrozenej oblasti,
- uzavretie postihnutého územia,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- pozorovanie postihnutého územia,
- poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- uvoľňovanie určených cestných komunikácií a železničných tratí, vytvorenie priechodov a prejazdov potrebných na vykonávanie záchranných prác,
- zachytávanie ropných produktov na vodných plochách a tokoch,
- identifikácia, odsun usmrtených osôb,
- psychologická a duchovná pomoc.

4.2.1. Záchranné práce pri úniku nebezpečnej látky v objekte

V rámci záchranných prác sa vzhľadom na povahu a rozsah možných mimoriadnych udalostí v objektoch nakladajúcich s nebezpečnými látkami vykonávajú okrem všeobecných záchranných prác aj tieto činnosti:

- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou (vykonáva prevádzkovateľ objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou prostredníctvom AUS),
- individuálna ochrana osôb v kontaminovanom priestore a ich odsun (prevádzkovateľ objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou je povinný zabezpečiť pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti špeciálne prostriedky individuálnej ochrany; obyvateľstvo využíva improvizované prostriedky; odsun osôb z kontaminovaného priestoru zabezpečuje hasičský a záchranný zbor, polícia a prevádzkovateľ objektu),
- lokalizácia a likvidácia úniku nebezpečnej látky, zabránenie jej šíreniu (vykonáva hasičský a záchranný zbor),
- pozorovanie, monitorovanie postihnutého územia, meranie prípustných hygienických hodnôt nebezpečnej látky v ovzduší (vykonáva hasičský a záchranný zbor, prevádzkovateľ objektu, v špecifických prípadoch sa môže požadovať nasadenie výjazdovej skupiny Kontrolného chemického laboratória CO v Slovenskej Ľupči),
- odsun (evakuácia) nezranených osôb z ohrozeného územia (vykonáva obec v spolupráci s policajným zborom a mestskou políciou v zmysle spracovaných evakuačných plánov).

Uvedené záchranné práce sa vykonávajú predovšetkým silami a prostriedkami základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému vrátane využiteľných síl a prostriedkov prevádzkovateľa objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou NL a obce.

Pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva potenciálne ohrozeného pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky je obec (mesto) povinná v súlade s § 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z. z. plánovať, vyhlasovať, riadiť a **zabezpečovať evakuáciu a k tomu spracovávať plán evakuácie obyvateľstva obce**. Evakuáciu riadi obec prostredníctvom **evakuačnej komisie obce, resp. krízového štábu**.

Ak je evakuácia vzhľadom na veľkosť oblasti ohrozenia, vyhodnotenú prevádzkovateľom objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou, plánovaná v rámci obce, evakuáciu plánuje, riadi a zabezpečuje dotknutá obec (mesto) **vo svojej pôsobnosti**.

Okresný úrad Detva plánuje, vyhlasuje, riadi a zabezpečuje evakuáciu ak nepatrí do pôsobnosti právnických osôb, fyzických osôb – podnikateľov alebo obcí.

4.2.2. Záchranné práce pri povodniach

V čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni v bezprostredne ohrozených alebo už zaplavených územiach sa vykonávajú tieto **povodňové záchranné práce**:

- varovanie, práce spojené s ochranou, evakuáciou obyvateľstva na nevyhnutne potrebný čas v územiach ohrozených a alebo zaplavených povodňou,
- ochrana a zachraňovanie majetku na postihnutom území,
- odstraňovanie prekážok, ktoré bránia plynulému odtoku vôd,
- odsun nebezpečných látok z dosahu záplav,

- nevyhnutné práce na prístupových komunikáciách súvisiace s obnovením prístupu do sídelných celkov vrátane výstavby provizórnych mostných objektov a lávok,
- riadenie dopravy, vytyčovanie obchádzok a osadzovanie provizórneho dopravného značenia,
- ochrana vodných zdrojov a rozvodov pitnej vody, elektrickej energie, plynu a telekomunikačných sietí,
- uzatvorenie evakuovaného územia a ochrana majetku evakuovaných osôb,
- núdzové zásobovanie pitnou vodou a potravinami v postihnutých oblastiach,
- vyhľadávanie nezvestných osôb,
- odčerpávanie vody zo zatopených domov, pivníc, studní, verejnej kanalizácie, žúmp a iných objektov,
- hygienicko - protiepidemiologické opatrenia vyvolané povodňami,
- zabezpečenie verejného poriadku na území postihnutom povodňami,
- odstraňovanie naplavenín z domov a z iných objektov, verejných priestranstiev a z komunikácií,
- zabezpečovanie poškodených stavieb proti zrúteniu alebo ich asanácia,
- iné práce vykonávané na príkaz štátnej správy ochrany pred povodňami do odvolania stavu ohrozenia.

Povodňové záchranné práce zabezpečujú orgány štátnej správy ochrany pred povodňami a vykonávajú sa podľa spracovaných povodňových plánov záchranných prác a v mimoriadnych a odôvodnených prípadoch aj nad ich rámec prostredníctvom záchranných zložiek, orgánov územnej samosprávy a ďalších právnických osôb, fyzických osôb – podnikateľov a fyzických osôb.

Okresný úrad Detva má spracovaný plán ochrany obyvateľstva v podmienkach územného obvodu Detva a v prípade potreby je pripravený koordinovať a riadiť záchranné práce ak nepatria do pôsobností obcí, iných orgánov štátnej správy alebo právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov.

5. Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Po vzniku mimoriadnej udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú základné úlohy a opatrenia:

- záchranné práce silami a prostriedkami z územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia
  - ✓ obce, mestá a Okresný úrad Detva vedú zoznamy využiteľných síl a prostriedkov pri záchranných prácach rámci svojho územného obvodu;
- evakuácia
  - ✓ dotknuté obce, mestá a Okresný úrad Detva majú pre plánovanú evakuáciu spracované plány evakuácie v zmysle vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov;
- núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie
  - ✓ obce, mestá a Okresný úrad Detva majú spracovaný prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení využiteľných v prípade mimoriadnej udalosti na zabezpečenie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania, ktorý je súčasťou plánu núdzového zásobovania a núdzového ubytovania;

- ✓ podľa potreby obce uzatvárajú s prevádzkovateľmi ubytovacích a stravovacích zariadení dohody o zabezpečení núdzového zásobovania a núdzového ubytovania;

- využitie základných zložiek integrovaného záchranného systému:
  - ✓ hasičský a záchranný zbor,
  - ✓ záchranná zdravotná služba,
  - ✓ kontrolné chemické laboratórium CO,
  - ✓ horská záchranná služba,
  - ✓ banská záchranná služba,
  - ✓ policajný zbor.

6. Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať priamo na každom obecnom úrade alebo mestskom úrade a na Okresnom úrade Detva, odbore krízového riadenia.

V prípade povodní, úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy ochrany pred povodňami na zabezpečenie obyvateľstva pred povodňami sú dané povodňovým plánom, ktorého súčasťou je aj povodňový plán záchranných prác, ktorý spracováva obec ako povodňový orgán ochrany pred povodňami. Bližšie informácie súvisiace so zabezpečení ochrany pred povodňami je preto možné získať priamo na každom obecnom úrade a mestskom úrade, resp. na Okresnom úrade Detva odbore starostlivosti o životné prostredie.

7. Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany utajovaných skutočností

Vyššie zverejnené informácie sú v súlade so zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a nevzťahujú sa ne žiadne obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

V Detve 11. septembra 2026